

A budapesti Sacré Coeur.

Az Alkotmány eredeti tárcája.

1883-ban nyolcvanhárom diadalmas esztendő hirdette már a Szent-Szív-Társaság szerzetesnőinek* jóformán az egész világra kiterjedő áldó befolyását. A szerzet jótékony befolyása Európában éppen úgy, mint Amerikában olyan szembeszökő volt már akkor, hogy a nagyobb városok főpásztorai szinte versengve kérték a Társaság Párisban székelő általános főnöknőjét, hogy jótékony intézményét náluk is honossítsa meg.

Ekkor lépett a magyar haza földjére is a Szent-Szív-Társaság. Mint amilyen csendes és szerény volt a nagy alapítónőnek élete, olyan igénytelenül, szinte észrevétlenül telepednek le hős es lelkű szerzetesnői nálunk. Az akkor még elhagyatott István-úton egy kis villát vettek meg, éppen azt, ahol a haza bölcse, Deák Ferenc életének utolsó napját töltötte s csendben, zajtalanul kezdték meg működésüket.

Kicsiny volt a hajlék, de éppen elég arra, hogy az az erős szeretet, melynek ott oltárt emeltek, megkezdhesse győzedelmes pályafutását. Másfél évtizednek sem kellett elmulnia s ma már a Szent-Szív-Társaság budapesti szerzetházának nemcsak a kor legkövetelőbb igényeinek is megfelelő, kényelmes, pompás nevelőintézete van, de nincs szép fővárosunknak az a társadalmi osztálya,

* A Szent-Szív-Társaságot ismerető első cikk lapunknak november 27-iki számában jelent meg.

mely hálával ne érezné ez alázatos apácáknak szeretetteljes tevékenységét.

Valóban, ha nem is csodaszzerű, de legalább is gondviseléses gyorsasággal történt mindez. 1885-ben a belnővelde számára építettek egy kétemeletes, világos, tágas nevelőintézetet. Négy évre rá a szerzet megvette a vele szomszédos területet s ott a környék szegény gyermekei részére ingyenes, külső iskolát emeltek. Innét öt év sem telt bele s megépítették a zárda templomát — templomot, melynek szépségben és stílszerűségben Budapesten alig akad párja — s végre 1893-ban, sem elégedte már meg a régi, félemeletes, külső iskolával, annak helyére egy modern, szintén kétemeletes palotát emeltek, melyben jelenleg közel 400 leánynővendék részesül teljesen ingyenes oktatásban.

Ez a budapesti szerzetház külső élettörténete, de eredményekben, áldásokban és hatásaiban mennyivel nagyobb még bensőséges életfolyása! Nem okkal mondottuk előbb, hogy kiterjeszti befolyását a társadalomnak jóformán minden osztályára. Valóban úgy is van.

Nem is szólva arról, hogy aki a zárdában megfordul s alkalmá nyílik a mindig jámbor és alázatos, de amellett fenkölt műveltségű szerzetesnőkkel érintkeznie, az Kempes Tamás szavai szerint mindig «major homo» jobb emberként tér meg onnan — csak az ő rendszeres tevékenységük méltatásának szentelünk itt néhány szót.

A szerzetesnők főtevékenységét képezi — saját bensőséges lelkiéletük minél teljesebb kimű-

velése mellett — a belnővelde gondozása és vezetése. Évente körülbelül 80—100 leány-gyermek lelki és szellemi kiművelésén fáradoznak s e növendékek átlag az ország legelőkelőbb családjaiból kerülnek ide. Első gondjuk természetesen e reájuk bízott lelkeknek vallásos nevelése, de itt is a *gyakorlatiasságra* fektetik a főszólyt. Nem elégsznek meg azzal, hogy *tudják csak* a keresztény hit igazságait, kell, hogy *aszerint* éljenek is. Ennek illusztrálására legyen szabad egy jellemző példát felhoznunk. Minden belnővendéknek meg van a maga kis szegénye, akiért nemcsak imádkozik, de ruhát varr, köt, himez, szóval dolgozik a számára és — amennyire csak kitelhetik tőle, — segít másnemű anyagi szükségletein is. Ezenkívül csoportonként egyes szegény családok gondozását vállalják el s a jó gyermekeknek e szegények érdeke annyira szívükön fekszik, hogy még karácsonyfákat is állítanak számukra.

Tevékenységüket tehát a legnemesebb hivatáson, a szegénység sajtoltá könyvek letörlésén kezdik, nem csoda tehát, ha később künn az életben is ők a vezetői a keresztény charitatív irányzatoknak!

A lelki nemesítés mellett természetesen nem marad el sem a szellem, sem a tulajdonképpeni női hivatás kiképzése. Négy elemi, ugyanannyi polgári osztály s három évig tartó továbbképző tanfolyam keretében fölölelik az ideális és reális tudományok minden ágát. Az a növendék, aki a Sacré Coeurból kikerült, nemcsak a matematikát és fizikát érti, nemcsak hibátla-

nul beszél három európai művelt nyelvet (a franciát, angolt és németet), de derekasan tudja kezelni a nő két nagy fegyverét: a *tűt* és *főzőkanalat* is. E jólelkű apácáknak mindenre gondjuk van, hiszen ők az élet számára nevelnek!

S ahol tudásra és erényre oly nagy gondot fordítanak, ott nem maradhat elmellőzve az erények egyik legnemesbbike: a *hazaszeretet* sem. Liberális ujságokban sokszor megrágalmazták éppen e tekintetben e nemes intézményt, pedig a legalaptalanabbul. Noha a szerzetesnők között több van, aki idegen származású, mégis szívbemlélekben magyarok maradnak s lelkes honleányokként kerülnek ki a növendékeik az életbe. Nem is lehet ez másként! Hiszen aki az intézet beléletét ismeri, tudja nagyon jól, hogy átlag havonként még a *szószékéről* is hazaszeretetre lelkesítő intelmeket hallanak s nincs az a nemzeti ünnep, melyet a leglelkesebb hazafias hangulattal meg ne ülnének. Csakhogy náluk nem *külsőség*, de *erény* a hazafiság s az nem szavakban, de tettekben nyilvánkozik.

A belnövelde fentartása mellett a szerzetesnők második főgondját a *szegények* vezetése képezi. A budapesti Szent-Szív-zárdának jelenleg — mint fentebb is említettük — pompás, kétemeletes külső iskolája van. Hat elemi osztály keretében diplomás apácák tanítják itt a környék egyszerűbb lakosainak gyermekeit. S hogy e tanítással a szülők teljesen meg vannak elégedve, erre élénk bizonyíték az, hogy közelben *négy* községi elemi iskola is van (kettő az Aréna-uton, egy a Hungária-uton s egy a Murányi-utcában) s mégis a szerzet iskolái

annyira telve vannak, hogy nem győzik visszatartatni a jelentkezőket. Tudják a szülők nagyon jól, hogy itt kifogástalan a tanítás, a lelki nevelés, a tisztaság (ragályos betegség ez iskoláknak majdnem ismeretlen) s örömmel bízzák a jó *kedves anyákra* gyermekeiket.

Valóban kedves anyák ők, a szegények gondozói, jó anyái. Tandíjfizetés itt, a külső iskolában nem létezik, de igenis jótétemény annál több. Aki csak egy kis szorgalmat és buzgóságot tanusít, azt, ha szegény, télen-nyáron külön ruhával látják el, ha pedig jobb család gyermeke, bizonyára részesül valami szórakoztató, de legtöbbször tanulságos játékban, vagy épületes olvasmányban.

A szerzetesnők ezeken kívül nem feledkeznek meg a világba kilépő növendékeikről sem. Ezek számára rendszeresítették a *Mária-kongregációt*, melynek tagjai havonként kétszer keresik fel régi, kedves zárdájukat. Ilyenkor nemcsak a régi buzgóság tüzeit látják fel szíveikben saját, külön kápolnájuk kis oltára előtt, de kezükbe veszik újra a varrótűt s készítik a ruhákat szegény gyermekek, és az egyházi öltönyöket elhagyatott, egyszerű templomok számára. És ezt a hasznos munkát a folyton szeretetteljes apácák úgy meg tudják vendégeikkel kedveltetni, hogy a kongregáció gyűlékezési napjai folyvást látogatottabbak lesznek.

A zárdá kapuja lelki békére, szívbeli megtisztulásra vágyódó hívek előtt ezenkívül is folyton nyitva áll. Nem is szólva arról, hogy évenként a nagybőjt folyamán *három* lelki gyakorlatot is rendeznek világi hölgyek számára s ezeken

bárki részt vehet, ki meghívóért hozzájuk folyamodik, csak azt említjük még meg, hogyan igyekeznek a bennük égő krisztusi szeretet szellemét még a főváros községi iskoláiba is átplántálni. Minden hónap első vasárnapján kedves vendégül fogadják a fővárosi iskolákban működő tanítónőket s ki tudná megmondani, hogy hány kis gyermek lelkét nemesítették meg azáltal, hogy szeretetteljes modorukkal tanítónőjükbe is beoltották, vagy benne feltartották a keresztény szeretet tüzeit.

Ennyi tevékenység mellett van még egy különösen kedves gondjuk e jólelkű szerzetesnőknek: az ő szép kis templomuknak rendben tartása. Elég a budapesti Coeurben csak egy ünnepélyt is végig nézni s a szemlélő meggyőződéstelen kiált fel «Hic domus Dei est et porta coeli.» Az Isten háza és az ég kapuja van itt. Igazán abban vagyunk, ha az ő kedves templomukat látogatjuk!

Ezért keresik fel még a legelökelőbb családok is nagy bizodalommal és szeretettel a Szent-Szív-Társaság növeldejét. Ezért nézte végig áhitatos buzgósággal a királyi fenség, maga Klotild főhercegnő is, hívás nélkül délelőtt és délután a múlt hetekben lefolyt fényes jubileumi ünnepségeket. Akinek szíve van, vonzódik önkénytelenül a Szent Szív szerzetesnőihez, — a szívek pedig dobogni, érezni, szeretni tognak ezután is, mindig, s azért biztosan tudjuk, hogy a Sacré Coeur jövője fényes, eredményekben gazdag lesz a huszadik században, annak még alkonyán s azután is.